

Sygn. akt V ACz 232/15

POSTANOWIENIE

Dnia 19 marca 2015r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach Wydział V Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SA Barbara Kurzeja

Sędziowie: SA Grzegorz Stojek

SO (del.) Aleksandra Janas (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 19 marca 2015r. w Katowicach na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G.

z udziałem (...) Spółki Akcyjnej w K.

o udzielenie zabezpieczenia

na skutek zażalenia uprawnionego

na postanowienie Sądu Okręgowego w Gliwicach

z dnia 5 lutego 2015r., sygn. akt X GCo 11/15

postanawia:

oddalić zażalenie.

Sygn. akt V ACz 232/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Gliwicach oddalił wniosek uprawnionego o udzielenie zabezpieczenia roszczenia służącego mu wobec (...) Spółki Akcyjnej w K. w wysokości 1.441.190,007zł przez zajęcie środków i wierzytelności na rachunku bankowym, zajęcie węgla będącego własnością obowiązanej i jego sprzedaż na drodze licytacji publicznej oraz przez zajęcie wierzytelności wobec Skarbu Państwa z tytułu zwrotu podatku VAT. Sąd Okręgowy uznał, że wnioskodawca nie spełnił przesłanek wynikających z art.730¹k.p.c. Odnosząc się do wiarygodności roszczenia wskazał, że został uprawdopodobniony fakt zawarcia przez strony umowy, w ramach której uprawniony dostarczył obowiązanej towary na kwotę wskazaną we wniosku, jednak podkreślił, że sam uprawniony przyznał, iż większa część wierzytelności nie jest wymagalna, a zatem nie istnieje jeszcze obowiązek jej zapłaty. Nie został także uprawdopodobniony interes prawny w uzyskaniu zabezpieczenia ponieważ odwoływanie się do wysokiego zadłużenia obowiązanej oraz wątpliwości uprawnionego co do skutków restrukturyzacji dłużnika Sąd uznał za niewystarczające.

W zażaleniu na powyższe postanowienie uprawniony zarzucił naruszenie art.233 § 1 k.p.c. poprzez niewłaściwą wykładnię i nieprawidłowe zastosowanie polegające na tym, że Sąd I instancji przekroczył granice swobodnej oceny dowodów i z zebranego materiału dowodowego wyciągnął wnioski sprzeczne z zasadami logiki i doświadczenia życiowego, tzn. uznał, że wysokie zadłużenie obowiązanej, szeroko omawiane w mediach i stanowiące podstawę uznania przez Ministerstwo Gospodarki, że obowiązana „jest o krok od upadłości” nie świadczy o tym, że uprawniony

może mieć interes prawny w uzyskaniu zabezpieczenia. Skarżący zarzucił nadto: naruszenie art.730¹ k.p.c. poprzez jego nieprawidłową wykładnię i niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu przez Sąd I instancji, że nie uprawdopodobnił interesu prawnego w uzyskaniu zabezpieczenia, podczas gdy interes ten został wykazany w sposób jednoznaczny, a nadto naruszenie art. art.730 § 2 zd. 2 k.p.c. w związku z art.730¹ k.p.c. poprzez jego nieprawidłową wykładnię i niewłaściwe zastosowanie polegające na uznaniu przez Sąd, że przesłanką oddalenia wniosku o zabezpieczenie jest brak wymagalności roszczeń objętych wnioskiem, co jest sprzeczne z treścią powołanego przepisu. W oparciu o powyższe zarzuty skarżący domagał się zmiany postanowienia poprzez udzielenie zabezpieczenia w części, to jest co do kwoty 1.253.409,36zł ponieważ w pozostałym zakresie należność została już przez obowiązującą zapłacona.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenie nie może odnieść skutku, choć nie wszystkie podniesione w nim zarzuty są niezasadne.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zagadnienia uprawdopodobnienia roszczenia trzeba podzielić pogląd skarżącego, iż zabezpieczeniu mogą podlegać także roszczenia niewymagalne. Wniosek przeciwny nie wynika z żadnego z przepisów regulujących postępowanie zabezpieczające, w tym zwłaszcza z art.730 § 1 k.p.c., w którym mowa jedynie o tym, że zabezpieczenia można żądać w każdej sprawie cywilnej podlegającej rozpoznaniu przez sąd lub sąd polubowny, bez odwołania się do wymagalności roszczenia. Także art.730¹ § 1 k.p.c. wymaga jedynie uprawdopodobnienia istnienia roszczenia, nie wspominając o jego wymagalności. Brak wymagalności roszczenia nie może być przeszkodą ubiegania się o zabezpieczenie skoro uprawniony w celu dochodzenia takiego roszczenia może wystąpić nawet na drogę sądową (a maiori ad minus). Istotne jest jedynie by wymagalność nastąpiła najpóźniej z chwilą zamknięcia rozprawy. Art.316 § 1 zdanie drugie k.p.c. stanowi wprost, że zasądzeniu roszczenia nie stoi na przeszkodzie okoliczność, że stało się ono wymagalne w toku sprawy. W przeciwnym razie powództwo zostanie oddalone, a udzielone zabezpieczenie upada (tak A. Jakubecki w komentarzu do art.730 k.p.c., Wyd. Lex). Mimo dopuszczalności udzielenia zabezpieczenia roszczenia jeszcze niewymagalnego, uwzględnienie wniosku możliwe jest tylko w razie wystąpienia szczególnych okoliczności, gdyż tak znacząca ingerencja w prawa dłużnika do dysponowania swoim majątkiem i to przed datą, w jakiej powinien spełnić zobowiązanie może być dla niego źródłem niepowetowanej szkody, może też naruszać zasadę proporcjonalności wyrażoną w art. 730¹ § 3 k.p.c.

Odrębnym zagadnieniem pozostaje natomiast interes prawny uprawnionego w uzyskaniu zabezpieczenia. Zgodnie z art.730¹ § 2 k.p.c. interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie. W realiach niniejszej sprawy oznaczałoby to niemożność lub poważne trudności w zaspokojeniu się uprawnionego z majątku obowiązanej, na skutek czy to redukcji wierzytelności czy też w wyniku niepowodzenia czynności zmierzających do restrukturyzacji spółki. Wniosek o zabezpieczenie i swój interes prawny w jego uzyskaniu uprawniony uzasadnił jedynie notoryjnością wiedzy o trudnościach finansowych (...), wynikającej z doniesień medialnych, wskazał nadto informacje opublikowane na jej stronie internetowej (choć bez przytoczenia treści tych ostatnich). W toku postępowania uprawniony złożył nadto kierowane do niego pismo obowiązanej, w którym mowa o czynnościach restrukturyzacyjnych podjętych w ramach planu naprawy, co ma pozwolić na terminowe uregulowanie zobowiązań wobec uprawnionego.

Zgodzić się trzeba z Sądem Okręgowym, że uprawniony nie uprawdopodobnił swego interesu prawnego w uzyskaniu zabezpieczenia. Z uwagi na stopień ich ogólności oraz elementy publicystyczne doniesienia medialne, choć niewątpliwie świadczą o kłopotach finansowych obowiązanej, same w sobie nie mogą stanowić podstawy do przyjęcia, że spłata zobowiązania wobec uprawnionego jest zagrożona lub by rozważano redukcję wierzytelności wobec Kompanii. Uprawniony nie przedstawił też żadnych informacji pochodzących od samej obowiązanej lub uprawnionych organów państwowych, które uzasadniałyby taki wniosek. Z treści zamieszczonego na stronie internetowej Ministerstwa Gospodarki Planu Naprawczego dla (...) S.A. (którego wydruk złożył uprawniony) wynika jedynie, że znaczne koszty realizacji tego Planu będą finansowane głównie z dotacji budżetowych, środków własnych

Spółki (...) oraz ze środków pozyskanych z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, planuje się także pozyskanie nowych inwestorów.

Oceniając istnienie interesu prawnego uprawnionego nie sposób pominąć jeszcze jednej okoliczności. We wniosku o zabezpieczenie podano, że wymagalna wierzytelność wobec obowiązanej wynosi 187.780,71zł, a suma jej zobowiązań odpowiada kwocie 1.441.190,007zł. Obecnie uprawniony żąda zabezpieczenia do kwoty 1.253.409,36zł podając, że wierzytelność w pozostałym zakresie została już uregulowana. Z rachunku matematycznego wynika, że już po złożeniu wniosku obowiązana zapłaciła kwotę 187.780,71zł ($1.441.190,007 - 1.253.409,36$), a zatem spełniła zobowiązanie w części, w jakiej było ono wymagalne na dzień jego złożenia.

Podsumowując – skarżący nie uprawdopodobnił, że sytuacja finansowa zobowiązanej jest na tyle trudna, że może uniemożliwić lub poważnie utrudnić zaspokojenie przysługujących mu roszczeń, tym bardziej, że wobec obowiązanej podjęto program naprawczy. Przeciwno udzieleniu zabezpieczenia przemawia także również i to, że obowiązana reguluje swoje wymagalne zobowiązania wobec uprawnionego.

Z podanych wyżej przyczyn Sąd Apelacyjny, nie znajdując podstaw do zmiany zaskarżonego postanowienia mimo częściowo odmiennego stanowiska, oddalił zażalenie w oparciu o art.385 k.p.c. w związku z art.397 § 2 k.p.c. i art.13 § 2 k.p.c.